

Dětský sluch

Průvodce pro rodiče

A Sonova brand

PHONAK
life is on

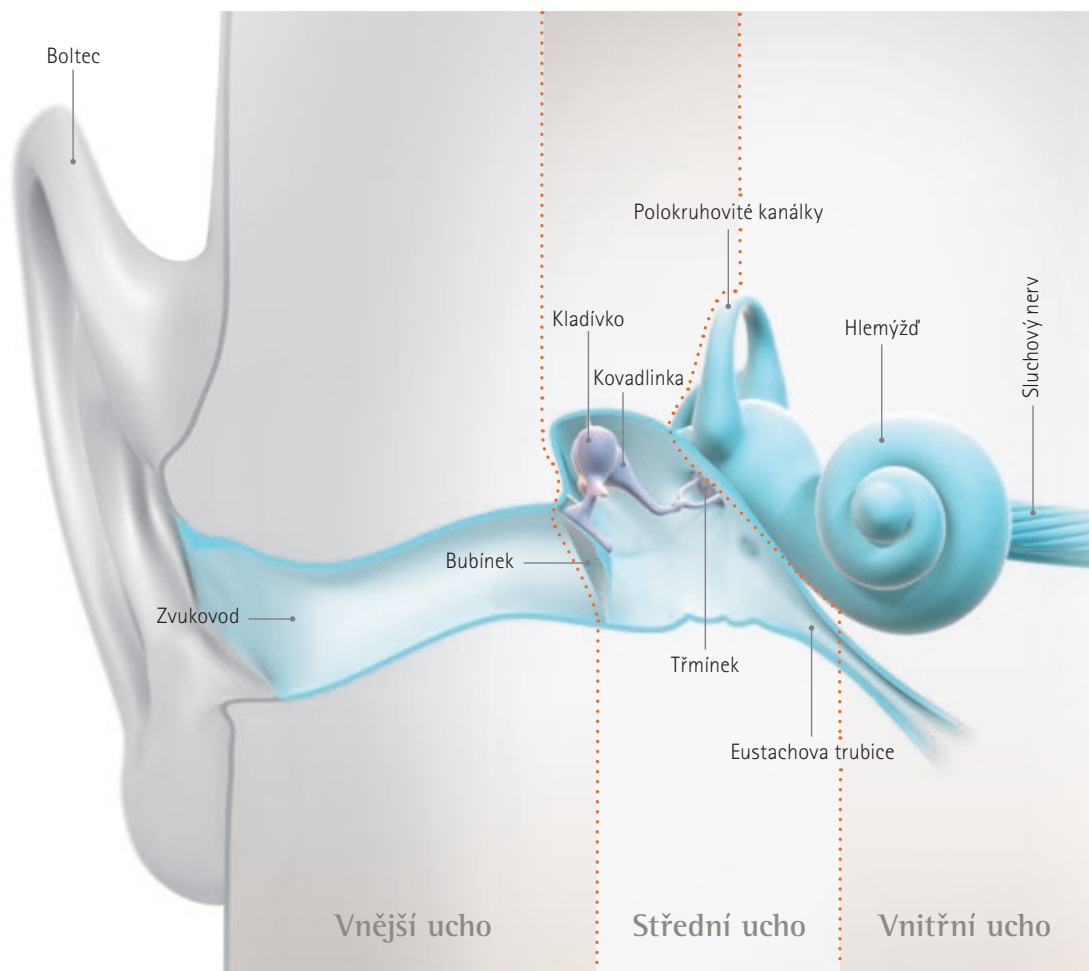
Tvoříme budoucnost

Děti jsou naše budoucnost. Zpřístupníme-li jim svět plný zvuků, pomůžeme jim rozvíjet poslechové dovednosti, které potřebují, aby vybudovaly vlastní budoucnost.

Ve Phonaku chápeme poslechové potřeby dětí, a jak je důležité poskytnout jim dostatečný přístup ke všem zvukům, které nás obklopují. Na základě více než 40leté praxe a úzké spolupráce s předními specialisty z oboru pediatrie, sluchové péče a pedagogiky Phonak stále s odhodláním vytváří inovativní řešení pro naše budoucí generace.

Poskytování kvalitních poslechových řešení dětem od raného věku je nezbytné k rozvoji jejich řečových, jazykových, komunikačních a sociálních dovedností. Informace v této brožuře Vám jako rodiči pomohou lépe pochopit sluch Vašeho dítěte a milníky v jeho řečovém a jazykovém vývoji.

Jak funguje sluch

Lidské ucho má tři hlavní části: vnější ucho, střední ucho a vnitřní ucho.

Vnější ucho

Jedná se o část ucha, kterou vidíme po stranách hlavy, a nazývá se boltec. Protože jej tvoří chrupavka, je pružný, zachycuje zvuk a směřuje jej dále do zvukovodu. Zvukovod zvukové vlny zesiluje a vede je směrem k bubínku.

Střední ucho

Jedná se o prostor za bubínkem tvořený třemi malými kostmi, které se nazývají sluchové kůstky. Tyto kůstky, kladívko (malleus), kovadlinka (incus) a třmínek (stapes), vibrují, zesilují pohyby bubínku a přenášejí je do vnitřního ucha.

Vnitřní ucho

Tvoří je hlemýžď, vlastní smyslový orgán sluchu. Dutiny hlemýžďě vyplňuje tekutina, která způsobuje změny drobounek útvarů nazývaných vláskové buňky. Pohyb vláskových buněk vysílá elektrické signály z vnitřního ucha sluchovým nervem do mozku, kde jsou zpracovány jako „zvuky“, které slyšíme.

Jak se učíme slyšet a poslouchat

Citlivost novorozence ke vnímání zvuků je podobná jako u dospělého člověka, miminka se ale musí naučit svůj sluch používat a položit tak základy pro rozvoj komunikace.

Lokalizace

Jednou ze sluchových dovedností, kterou můžete u svého miminka pozorovat nejdříve a nejnáze, je lokalizace – schopnost určit, odkud zvuk přichází. Protože slyšíme dvěma ušima (binaurálně), můžeme zvuky lokalizovat s nesmírnou přesností.

Pozorování schopnosti lokalizace u Vašeho dítěte

Obecně se novorozenec pohne nebo doširoka otevře oči, uslyší-li hlasitý zvuk. Tomu se říká „úlekový reflex“ a mělo by jej vyvolat mnoho hlasitých zvuků. Když je Vašemu dítěti přibližně pět nebo šest měsíců, můžete lépe pozorovat opravdovou schopnost lokalizace – vydávejte tiché zvuky za svým dítětem nebo vedle něj, když se dívá před sebe. Jemné zachrastění chrastítkem nebo šepot by měl přimět Vaše dítě otočit se za zvukem. Je velmi důležité sledovat, jak dobře Vaše dítě reaguje na tiché zvuky (jako je hláska „s“).

Milníky v řečovém a jazykovém vývoji Vašeho dítěte

9 měsíců

Dává najevo, že rozumí jednoduchým slovům, jako „máma“, „táta“, „ne“, „pápá“.

10 měsíců

Žvatlání by mělo připomínat řeč a mělo by docházet k vázání jednotlivých slabik („da-da-dada“). V této době se objevují první rozpoznatelná slova.

1 rok

Umí jedno nebo více skutečných slov.

18 měsíců

Rozumí jednoduchým větám, na požádání (bez použití gest) přinese známé předměty a ukazuje na části těla. Jeho aktivní slovní zásoba obsahuje 20 až 50 slov a používá krátké fráze („už ne“, „jdi pryč“, „mami dolů“).

24 měsíců

Jeho aktivní slovní zásoba obsahuje alespoň 150 slov, začíná používat jednoduché dvouslovné věty. Většina mluveného projevu by měla být srozumitelná dospělým, kteří s dítětem nejsou denně.

3 až 5 let

Neustále používá mluvenou řeč k vyjádření přání, popisu emocí, sdělování informací a kladení otázek. Předškolák by měl rozumět téměř všemu, co se řekne. Aktivní slovní zásoba vzrůstá z 1 000 na 2 000 slov, která spojuje do složených a smysluplných vět. Na konci této vývojové fáze by měly být všechny hlásky zřetelné a srozumitelné.

Všimnete-li si, že je Vaše dítě v porovnání s výše uvedenými mezníky pozadu o 3 měsíce, doporučujeme nechat vyšetřit jeho sluch odborným lékařem/foniatrem.

Známky potíží se sluchem

Někdy dítě nereaguje, protože nedává pozor. Je však potřeba všimnout si, jsou-li nekonzistentní reakce způsobené tím, že neslyší.

Jednou z nejvýznamnějších známek ztráty sluchu je opožděný rozvoj řeči a jazyka. K dalším známkám toho, že dítě možná neslyší normálně, patří:

- Není si vědomo, že mluví někdo mimo jeho dohled, zvláště má-li málo rozptýlujících vjemů.
- Vyděšený nebo překvapený pohled, když si uvědomí, že bylo vyřčeno jeho jméno, bez ohledu na hladinu hluku.
- Sedí blízko televizoru, jestliže hlasitost ostatním rodinným příslušníkům stačí.
- Nepřiměřené zesilování televize nebo rádia.
- Nereaguje na hlas v telefonu anebo neustále střídá uši.
- Nereaguje na intenzivní hlasité zvuky.

Rizikové faktory ztráty sluchu u dětí

Novorozenci – narození až 28 dnů

- Neúspěšný screening sluchu novorozence.
- Rodinná anamnéza dědičné sensorineurální ztráty sluchu v dětství.
- Infekce plodu před narozením, například cytomegalovirus, zarděnky, syfilis, herpes nebo toxoplazmóza.
- Deformity postihující lebku a obličej.
- Porodní váha nižší než 1 500 gramů.
- Silná novorozenecká žloutenka, která vyžaduje transfuzi.
- Sluchovou soustavu mohou svými vedlejšími účinky poškodit některé léčivé přípravky s obsahem aminoglykosidů (například antibiotika jako gentamicin) používané opakovaně nebo v kombinaci s kličkovými diuretiky (ototoxické léky).
- Bakteriální meningitida.
- Bodové hodnocení celkového zdravotního stavu (Apgar skóre) v 1. minutě po narození 0–4 nebo v 5. minutě po narození 0–6.
- Umělá plicní ventilace po dobu 5 nebo více dnů.
- Nález spojený se syndromy, o kterých je známo, že zahrnují sensorineurální sluchovou ztrátu.

Kojenci a mladší batolata – 29 dnů až 2 roky

- Obavy ohledně opožděné komunikace nebo vývoje.
- Bakteriální meningitida nebo jiné infekce, o kterých je známo, že způsobují sensorineurální sluchovou ztrátu.
- Trauma hlavy spojené se ztrátou vědomí nebo zlomeninou lebečních kostí.
- Zánět středního ucha s výtokem (tekutiny) po dobu 3 měsíců nebo déle.

Ztráta sluchu u dětí

Ztrátu sluchu u dětí může způsobit mnoho různých zdravotních potíží nebo nemocí během těhotenství, krátce po porodu či v dětství. V některých případech může být ztráta sluchu genetická a často není příčina známa.

Převodní ztráta sluchu

U převodní ztráty sluchu funguje vnitřní ucho normálně, ale postiženo je vnější nebo střední ucho, což brání zvuku doputovat do vnitřního ucha. Převodní ztráta sluchu je mírná až střední a často léčitelná. Vnější zvuky jsou tišší, zatímco Váš vlastní hlas zní hlasitěji než normálně. Následuje několik běžných příčin převodní ztráty sluchu:

Ušní maz

Dojde-li k nahromadění mazu ve zvukovodu, chová se jako zátk a brání zvukovým vlnám dopadat na ušní bubínek. Nadměrný maz lze rozpustit kapkami a vypláchnout nebo jej odstraní lékař či jiný odborný personál.

K odstranění nahromaděného mazu by se nikdy neměly používat vatové tyčinky, protože mohou maz zatlačit hlouběji do zvukovodu nebo propíchnout ušní bubínek, zavedou-li se příliš hluboko.

Záněť středního ucha

Jedná se o nejběžnější příčinu ztráty sluchu u dětí. Záněť středního ucha je obecný výraz, používaný k popisu různých onemocnění, která postihují střední ucho. Alespoň jednou prodělá ušní infekci více než 85 % dětí.

Záněť středního ucha má různé podoby a příčiny. Nejčastější příčinou je infekce nosohltanové mandle, která je živnou půdou bakterií nebo ucpe Eustachovu trubici, jež spojuje střední ucho se zadní částí nosu (nosohltanem).

Záněty uší mohou být také následkem zánětů horních cest dýchacích nebo expozice cigaretovému kouři. Dvěma nejběžnějšími typy zánětu středního ucha jsou akutní záněť středního ucha a záněť středního ucha s výtokem.

Záněť vnějšího ucha, neboli „plavecké ucho“

K tomuto bolestivému bakteriálnímu zánětu dochází, zůstane-li zvukovod po koupání nebo plavání mokrý. Zvukovod může otéct, uzavřít se a způsobit tak dočasnou ztrátu sluchu.

Senzorineurální sluchová ztráta

Senzorineurální sluchová ztráta je způsobena dysfunkcí vnitřního ucha nebo sluchových nervů vedoucích do mozku a často je vrozená. Může se také rozvinout v důsledku soustavné expozice hlasité hudbě nebo hluku či ototoxickým lékům. Tento typ ztráty může být mírný až hluboký a může postihovat všechna nebo jen některá frekvenční pásma.

Senzorineurální sluchová ztráta je trvalá a nelze ji léčit léky ani chirurgicky. Ve většině případů lze osobám s tímto typem ztráty sluchu pomoci sluchadly nebo v některých případech kochleárními implantáty.

Smíšená sluchová ztráta

Někdy nastane kombinace faktorů, které postihnou vnější nebo střední ucho a zároveň vnitřní ucho a způsobí smíšenou sluchovou ztrátu, která je kombinací převodní a senzorineurální ztráty sluchu.

Co dělat, když si myslíte, že by Vaše dítě mohlo trpět ztrátou sluchu

U sluchu neplatí „všechno, nebo nic“. I mírná ztráta sluchu během prvních let, které jsou zásadní pro jazykový a řečový vývoj, může způsobit, že dítě bude nesprávně vnímat hlásky, a může vést k opoždění normálního komunikačního vývoje. Proto by se po stanovení diagnózy měla co nejdříve vybrat a nastavit vhodná poslechová technologie, aby se Vaše dítě mohlo brzy těšit z poslechových zkušeností.

Další informace o dětském sluchu naleznete na internetových stránkách www.phonak.com/kids nebo www.sluchadla-deti.cz.

Podpoříme Vaši rodinu

Kromě specializovaného portfolia poslechových řešení pro děti Phonak také nabízí řadu internetových podpůrných zdrojů.

www.phonak.com/parents-resources

Internetové zdroje na podporu rodičů a jejich dětí na každém kroku jejich poslechové cesty. Obsahují sekce BabyBeats™, Leo's World a Listening Room.

www.phonak.com/classroom-resources

Internetové zdroje, které mají dětem se ztrátou sluchu pomoci uspět ve škole a ostatní vzdělávat o ztrátě sluchu.

www.phonak.com/teens

Internetová stránka navržená konkrétně pro teenagery s tématy, která jsou pro ně obzvlášť důležitá.

www.hearinglikeme.com

Internetová komunita pro osoby, jejichž život ovlivňuje ztráta sluchu. Lidé z celého světa zde sdílejí příběhy, které vzbuzují naději téměř v každé situaci týkající se ztráty sluchu.

Life is on

Ve Phonaku jsme přesvědčeni, že k prožití života naplno je nezbytné dobře slyšet. Více než 70 let zůstáváme věrni našemu poslání a vyvíjíme průkopnická poslechová řešení, která mění lidem život k lepšímu po společenské i emocionální stránce. Žijte naplno.

www.phonak.com

Zastoupení značky Phonak
pro Českou republiku:

REJA spol. s r. o.

www.reja.cz

www.phonak.cz

www.audiodum.cz

sonova
HEAR THE WORLD

